

Název studijního předmětu	Úvod do dějin textilu (UDT)			
Typ předmětu	Povinně volitelný předmět	doporučený ročník / semestr		2/L
Rozsah studijního předmětu	14p + 14c	hod.	28	kreditů 3
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence	Ne			
Způsob ověření studijních výsledků	Zápočet, zkouška	Forma výuky		Přednáška, cvičení
Forma způsobu ověření studijních výsledků a další požadavky na studenta	Aktivní účast na cvičeních, prezentace referátu, zápočtový test, absolvování ústní zkoušky.			
Garant předmětu	PhDr. Miloslava Melanová			
Zapojení garanta do výuky předmětu	Přednášející, cvičící			
Vyučující	Přednášky: PhDr. Miloslava Melanová Cvičení: PhDr. Miloslava Melanová			
Stručná anotace předmětu	<p>Posluchači se seznámí s celkovým vývojem textilní výroby od středověku do moderní doby. Pozornost bude věnována vývoji jednotlivých odvětví textilní výroby (plátenictví, soukenictví, bavlnářství, umělé tkaniny) s hlavním zaměřením na české země. Součástí tohoto obrazu bude sledování proměn organizace textilní výroby od domácího typu práce a městských cechů k manufakturám až po tovární výrobu, rozvíjející se v procesu industrializace od 19. století. Dějiny textilu budou zároveň chápány a prezentovány jako součást vývoje hmotné kultury.</p> <p>Přednášky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Úvod – základní terminologie (suroviny, jejich zpracování, technologie), periodizace dějin textilní výroby ve vztahu k dějinám hmotné kultury a k dějinám sociálním. 2) Vývoj textilní výroby od pravěku do středověku. 3) Textilní řemesla v českých zemích do poloviny 17. století. 4) Textilní výroba v preindustriálním období. 5) Textilní výroba a průmyslová revoluce. 6) Textilní průmysl v českých zemích do první světové války. 7) Vývoj textilního průmyslu ve dvacátém století. <p>Požadavky ke zkoušce: znalost základní terminologie, znalost etap vývoje textilní výroby.</p> <p>Cvičení: Cvičení jsou věnována prezentaci referátů na dílčí témata, seznámení s dobovými prameny a vyobrazeními.</p>			
Studijní literatura a studijní pomůcky	<p>Povinná literatura: PÁVEK, Miroslav: Počátky textilní výroby v českých zemích do konce 18. století. <i>Z dějin textilu – Studie a materiály</i> 2, Ústí nad Orli. 1982, s. 7 - 25. PÁVEK, Miroslav: Textilní výroba. In: <i>Studie o technice v českých zemích 1800 –1918. III.</i> Usp. F. Jílek. Sborník NTM č. 21. Praha 1985, s. 9 - 61</p> <p>Doporučená literatura: ANDĚL, Rudolf, Příspěvek k dějinám cechu pláteníků ve Frýdlantě a Novém Městě p.S., <i>Lnářský průmysl</i> 5/1984, s. 53-66 ANDĚL, Rudolf: Pěstování a zpracování lnu na statcích drobné lenní šlechty na Frýdlantsku, <i>Lnářský průmysl</i> 4/1981, s. 69-82</p>			

- BAŽANTOVÁ, Nina: *Pohřební roucha českých králů*. Praha: Koniasch Latin Press, 1993
- BĚLINA Pavel: Státní podpora textilní výroby v Českých zemích ve druhé polovině 17. a v 18. století. *Z dějin textilu – Studie a materiály. Sborník příspěvků k dějinám textilní a oděvní výroby v ČSSR. Svazek 5. Ústí nad Orlicí 1983*, s. 1 – 36.
- BERGMANOVÁ, Vlasta: *Textilana v obrazech a datech*, Liberec, Technická univerzita 2008, ISBN 978-80-7372399-6
- BOUZA, Erik: *Osm století textilní výroby na Broumovsku*. Hradec Králové 1972.
- BŘEZINOVÁ, Helena: Doklady textilní výroby v 6. - 12. století na území Čech, Moravy a Slovenska, *Památky archeologické 88*, 1997, s. 124-179
- BŘEZINOVÁ, Helena – KOHOUT, David - ŠMOLÍKOVÁ, Miroslava, *Od nitě ke košili – Textil a móda středověkých Pražanů*, Praha: Muzeum hlavního města Prahy 2017
- DVOŘÁK, M: Obchod s plátnem v Praze za třicetileté války. *Folia Historica Bohemica 10*, Praha 1986, s. 375-399.
- P. FREIWILIG, Petr: *Od mlýnů k továrnám. Výrobní stavby na Frýdlantsku*, Liberec: Nakl. Roman Karpas 2017 ISBN 978-80-87100-37-0
- L. HLADKÝ, L.: Vývoj bavlnářství v severovýchodních Čechách do první světové války. *Z dějin textilu. Supplementum 4*, Ústí nad Orlicí 1985, s. 26 – 65.
- HOFFMANN, Gustav: Problematika starých měr při výrobě textilu v Čechách. *Z dějin textilu. Supplementum 4*, Ústí nad Orlicí 1985, s. 74- 78.
- HOFFMAN, Jaroslav: K problémům textilního průmyslu severních Čech a jejich politickým a sociálním důsledkům v období první ČSR, in: *Studie k sociálním dějinám 3*, 1999, s. 157-206.
- HOFFMAN, Jaroslav: „Mnichov“ a sudetoněmecký textilní průmysl. *Acta Universitatis Purkynianae 13. Studia historica. Ústí n.L. 1996*, 236 s.
- HOFFMAN, Jaroslav: Severočeský textilní průmysl v letech 1934-1938. *Ústecký sborník historický 1985*. Ústí nad Labem 1985, s. 455 – 527.
- JAKUBEC, Ivan – JINDRA, Zdeněk: *Hospodářský vzestup českých zemí od poloviny 18. století do konce monarchie*, Praha: Karolinum 2015, ISBN: 978-80-246-2945-2
- JIRÁSEK, Zdeněk: První etapa znárodnění textilního průmyslu v českých zemích po r. 1945. In: Jaroslav Šůla. *Sborník příspěvků k padesátinám. Z dějin textilu - Supplementum 5*, Ústí n. O. – Trutnov 1988, s. 88 – 110.
- JOZA, Jaroslav: Textilní průmysl na Liberecku po první světové válce. *Z dějin textilu – studie a materiály 8*, Ústí n. O. 1984, s. 51-71.
- JOZA, Jaroslav: *Z minulosti textilního průmyslu v Libereckém kraji. Počátky tovární výroby ve vlnářském průmyslu v Liberci*. Liberec 1958.
- KLEPL, J. *Počátky továrního průmyslu lnářského v našich zemích*, Praha 1941
- KLÍMA, Arnošt: *Manufakturní období v Čechách*. Praha 1955
- MACHAČOVÁ, JANA – MATĚJČEK, Jiří: *Nástin vývoje textilní výroby v českých zemích v období 1781 – 1848. I.-III.* Opava : Slezský ústav ČSAV, 1991 -1992
- MELANOVÁ, Miloslava: Zrod a vzestup libereckých podnikatelů – Liebiegové, in: *Osobnosti v dějinách regionu I.*, Liberec: Technická univerzita 2004, s. 65-76
- MYŠKA, Milan: Bavlnářský průmysl ve Slezsku za průmyslové revoluce (Nástin hospodářského rozvoje odvětví ve 30. a 70. letech 19. století). *Z dějin textilu – Studie a materiály 7*, Ústí n. O. 1984, s. 29-54.
- MYŠKA, Milan: *Nákladnický systém a decentralizovaná manufaktura (Teoretická úvaha o podstatě těchto ekonomických kategorií na příkladě textilního průmyslu)*. *Z dějin textilu. Supplementum 4*, Ústí nad Orlicí 1985, s. 84 - 103
- MYŠKA, Milan: Opožděná industrializace. Protoindustriální výrobní vztahy a formy za průmyslové revoluce na příkladu lnářského průmyslu ve Slezsku. *Z dějin textilu – Studie a materiály. Svazek 11*. Ústí nad Orlicí 1987, s. 95 – 160.
- NOVOTNÝ, Karel: *Severočeští tiskaři kartounu v první polovině 19. století*, Praha 1993.
- PÁVEK, Miroslav: Bavlnářský průmysl v českých zemích do první světové války. *Z dějin textilu – Studie a materiály 9*, Ústí n. O. 1985, s. 83-105.
- PÁVEK, Miroslav: K dějinám technologie lnářské výroby v českých zemích. *Sborník pro dějiny přírodních věd a techniky X*. Praha 1965, s. 295 – 345.
- PÁVEK, Miroslav: K historii lnářské terminologie. *Lnářský průmysl - Příspěvky k dějinám 5*, 1985, s. 261-276
- PÁVEK, Miroslav: Textilní výroba. In: *Studie o technice v českých zemích 1800–1918. III.* Usp. F. Jílek. Sborník NTM č. 21. Praha 1985, s. 9 - 61
- PÁVEK, Miroslav: *Textilní výroba v historickém přehledu I.- II.*, Praha: Národní technické muzeum 1971, 1972
- PETRÁŇ, Josef: *Dějiny hmotné kultury I/1-2*, Praha: Státní pedagogické nakladatelství 1985.
- PETRÁŇ, Josef: *Dějiny hmotné kultury II/1-2*, Praha: Karolinum 1995,1997, ISBN 80-7184-084-X, ISBN 80-7184-085-8
- PETRÁŇ, Josef: *Renesanční rozprávka z r. 1562 a technologie českého lnářství a plátenictví v 16. a počátkem 17.*

století, *Český lid 1965*, s. 65-75

PREISS, Jaroslav: *Český průmysl textilní slovem i obrazem*,. Praha: Spolek čes. průmyslníků *textilních* 1909

PROCHÁZKA, Jiří: K vývoji postavení textilního průmyslu v kapitalistickém Československu v letech 1918-1938, zejména bavlnářského a vlnářského odvětví. In: *Z dějin textilu – Studie a materiály. Sv. 5, Ústí nad Orlicí 1983*, s. 89 - 124.

PRUCHA, Václav, et. al.: *Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918-1992. I. – II.* Praha: Doplněk 2004-2009, ISBN 978-80-7239-228-5

PURŠ, Jaroslav: K otázce průmyslové revoluce v hlavních odvětvích textilního průmyslu v českých zemích, *Československý časopis historický II/ 1954*, č. 1, s. 93-145

SOLÍK, Z.: Vývoj struktury a organizace bavlnářského průmyslu v letech 1945 – 1980. *Z dějin textilu – studie a materiály 10*, Ústí n. O. 1986, s. 49-89.

STEINER, J.: Základní rysy textilní výroby v Českých zemích v letech 1918-1938 (1). *Z dějin textilu – Studie a materiály 12*, 1988, s. 54 - 112

Informace ke kombinované nebo distanční formě	
Rozsah konzultací (soustředění)	hodin
Informace o způsobu kontaktu s vyučujícím	